ECLI:LV:RIRT:2018:1213.11520025618.2.S
Lieta Nr.11520025618
Arhīva Nr.K33-0778-18/28

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2018.gada 13.decembrī

Rīgas rajona tiesa, tiesnese B.Jakobsone,
piedaloties
prokurorei A.Tulinskai un aizstāvei I.Sakovičai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ vadīja transportlīdzekli un pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam tika nodarīts smags miesas bojājums.

2018.gada 21.martā ap plkst.13.57 /pers. A/ atpakaļgaitā vadīja transportlīdzekli *Audi 80*, valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, Jūrmalā, un uz Lībiešu ielas pie ēkas Nr.13, nepārliecinoties par manevra un ceļu satiksmes drošību, uzbrauca gājējai /pers. B/.

Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā gājējai /pers. B/ tika nodarīti sekojoši smagi, dzīvībai bīstami, miesas bojājumi: galvas sasitums ar zemādas asinsizplūdumu labā paura apvidū, sista brūce pieres kreisajā pusē, apakšžokļa kaula lūzums, asinsizplūdums zem cietā un mīkstiem galvas smadzeņu apvalkiem, 2.kakla skriemeļa zobveida izauguma lūzums ar pāreju uz skriemeļa ķermeni.

Ar savām darbībām /pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmās un trešās daļas prasības, kas ceļu satiksmes dalībniekam nosaka pienākumu pildīt Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, pildīt policijas darbinieku un to personu norādījumus, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī ievērot luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības. Turklāt ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus.

Izraisot ceļu satiksmes negadījumu, /pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu 25.3. un 82.punkta prasības, kas attiecīgi nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it sevišķi mazāk aizsargātie (gājēji un velosipēdu vadītāji); braucot atpakaļgaitā, transportlīdzekļa vadītājs nedrīkst traucēt citus ceļu satiksmes dalībniekus. Ja tas nepieciešams ceļu satiksmes drošībai, transportlīdzekļa vadītājam minētā manevra veikšanā jālūdz citu personu palīdzība.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

Tiesas sēdē /pers. A/ savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina un nožēloja izdarīto, savukārt cietušās /pers. B/ materiālās kompensācijas pieteikumu 2500 *euro* apmērā atlīdzināt nepiekrita, norādot, ka savu civiltiesisko atbildību kā transportlīdzekļa vadītājs ir apdrošinājis AS "BTA", kam saskaņā ar likumu arī jāsedz cietušajai materiālie zaudējumi.

Tiesa pēc lietas materiālu pārbaudes secina, ka /pers. A/ darbības pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas ir kvalificētas pareizi un ar lietā savāktajiem pierādījumiem pilnībā ir pierādīta /pers. A/ vaina inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Ņemot vērā to, ka /pers. A/ pilnībā atzīst savu vainu inkriminētajā nodarījumā, un to, ka viņš tiesas sēdē piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, kam neiebilda prokurore, aizstāve un cietušās pilnvarotais pārstāvis /pers. C/, krimināllieta, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta otro daļu, attiecībā uz inkriminēto noziedzīgo nodarījumu tika izskatīta bez pierādījumu pārbaudes tiesas izmeklēšanā, savukārt jautājumā par kompensāciju tiesa veica pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, ņemot vērā to, ka /pers. A/ iebilda cietušās /pers. B/ materiālās kompensācijas pieprasījumam.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajam, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro un trešo daļu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Turklāt tiesa ņem vērā to, ka /pers. A/ sadarbojās ar tiesu un, piekrizdams pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, vienkāršoja tiesas izmeklēšanu un veicināja ātrāku krimināltiesisko attiecību noregulēšanu.

Tiesa atzīst, ka /pers. A/ darbības pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas ir kvalificētas pareizi un atbilstoši Krimināllikuma 10.pantam un Krimināllikuma 7.panta trešajai daļai tās klasificējamas kā aiz neuzmanības izdarīts mazāk smags noziegums, kas apdraud sabiedrisko drošību transportlīdzekļu kustības un ekspluatācijas sfērā, vienlaikus nodarot kaitējumu arī personas veselībai vai dzīvībai.

Par /pers. A/ personību tiesas sēdē noskaidrots, ka viņš agrāk nav sodīts; kopš 2016.gada nav saukts pie administratīvās atbildības; pastāvīgi dzīvo deklarētajā dzīvesvietā /adrese/ šobrīd algotu darbu nestrādā; ir pensionārs, vecuma pensijas apmērs 158 *euro* mēnesī; ir precējies; sieva 2.grupas invalīde ar kustību traucējumiem; šofera stāžs 32 gadi, sūdzību par veselības stāvokli nav.

Krimināllikuma 47.panta pirmajā daļā minētie atbildību mīkstinošie apstākļi /pers. A/ darbībās nav konstatējami.

Par /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa uzskata par iespējamu atzīt to, ka viņš pilnībā atzīst savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un izdarīto nožēlo.

Krimināllikuma 48.pantā paredzētie atbildību pastiprinošie apstākļi /pers. A/ darbībās nav konstatējami.

Izvērtējusi visu iepriekšminēto, tiesa, piekrītot prokurores viedoklim, uzskata, ka /pers. A/ par izdarīto mazāk smago noziegumu ir jāsoda ar brīvības atņemšanu, jo alternatīvi pamatsoda veidi par konkrēto noziegumu likumā nav paredzēti. Turklāt /pers. A/ piemērojama arī transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, kas kā obligāts papildsods paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrās daļas sankcijā.

Ņemot vērā par /pers. A/ personību noskaidrotās un pozitīvi vērtējamās ziņas, un arī to, ka /pers. A/ darbībās ir konstatējams viens atbildību mīkstinošs apstāklis un nav atbildību pastiprinošu apstākļu, tiesa uzskata, ka brīvības atņemšanas soda mēru iespējams noteikt 1 gada apmērā, kā to lūdza prokurore, un ko arī tiesa uzskata kā samērīgu ar izdarīto un tādēļ pietiekamu soda mērķu sasniegšanai.

Ņemot vērā to, ka /pers. A/ agrāk nav izdarījis līdzīgus pārkāpumus vai noziedzīgus nodarījumus, kā arī to, ka /pers. A/ darbībās nav konstatējami atbildību pastiprinoši apstākļi, kā arī ievērojot to, ka /pers. A/ ar ģimeni dzīvo lauku apvidū un ģimenes apstākļu dēļ transportlīdzekļa lietošana ikdienā viņa ģimenei ļoti svarīga, tiesa uzskata par iespējamu piemērot /pers. A/ papildsodu mazākā apmērā, nekā to lūdza prokurore.

Ņemot vērā /pers. A/ darbību raksturu, to ka noziedzīgais nodarījums izdarīts aiz neuzmanības, kā arī ņemot vērā par /pers. A/ personību noskaidrotās pozitīvi vērtējamās ziņas un /pers. A/ tiesas sēdē pausto dziļo nožēlu par izdarīto, ko tiesa uzskata par patiesu, un vairākkārt izteikto atvainošanos cietušajai /pers. B/, tiesa guvusi pārliecību, ka /pers. A/, neizciešot sodu, jaunus noziegumus neizdarīs, līdz ar to viņa labošanās ir iespējama, brīvības atņemšanas sodu neizpildot un notiesājot viņu nosacīti ar pārbaudes laiku.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā noteikts, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas nosacījumiem cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pieteikumā jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām tikai jānorāda.

Tomēr, lemjot par kompensācijas noteikšanu cietušajai /pers. B/ konkrētajā lietā, tiesa ņem vērā, ka attiecībā uz Krimināllikuma 260.pantā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem likumdevējs ir noteicis īpašu kaitējuma kompensācijas saņemšanas kārtību, un tiesai bez Kriminālprocesa likuma nosacījumiem ir jāņem vērā arī Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums un uz šī likuma 19.panta trešās daļas pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi.

Minētā likuma 18.pants noteic, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda, saskaņā ar apdrošinātāja atbildības limitu atlīdzina šajā likumā noteiktajā kārtībā novērtētos zaudējumus, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarīti trešajai personai.

Saskaņā ar minētā likuma 19.pantu ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie zaudējumi iedalās materiālos zaudējumos un nemateriālos zaudējumos. Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie materiālie zaudējumi ir zaudējumi sakarā ar cietušās personas ārstēšanu, pārejošu darbnespēju, darbspēju zaudējumu, nāvi, savukārt nemateriālie zaudējumi ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar cietušās personas fizisku traumu, cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti, apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi, apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti.

Attiecīgi minētā likuma 15.panta pirmās daļas 1.punkts un otrā daļa noteic, ka iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu – personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai – līdz 5 000 000 *euro* neatkarīgi no cietušo personu skaita. Zaudējumus, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar šo likumu vai kuri pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu, trešā persona ir tiesīga pieprasīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai cietusī /pers. B/ iesniedza tiesai pieteikumu par mantiskā zaudējuma kompensāciju 2500 *euro* apmērā.

Pieteikumā norādīts, ka cietušajai /pers. B/ ceļu satiksmes negadījuma rezultātā nodarīti smagi miesas bojājumi un tādēļ ir radušies ārstēšanās izdevumi 250 *euro* apmērā un arī zaudējumi 250 *euro* apmērā par negadījumā sabojāto apģērbu. Turklāt pieteikumā norādīts, ka cietušajai veselības uzlabošanai ir nepieciešamība nākotnē iziet vismaz divus rehabilitācijas kursus ārstniecības iestādēs, kas izmaksātu apmēram 1000 *euro* katrs. Pieteikumā tādēļ lūgts piedzīt no /pers. A/ materiālo kompensāciju 2500 *euro* apmērā.

Cietušās /pers. B/ pilnvarotais pārstāvis /pers. C/ tiesas sēdē paskaidroja, ka kompensācija no AS "BTA" šobrīd vēl nav saņemta, jo šajā krimināllietā nav pieņemts galīgais nolēmums, kas jāiesniedz AS "BTA", kā arī nav iesniegta arī cita papildus pieprasītā informācija. Norādīja, ka pēc šīs lietas izskatīšanas, cietusī atkārtoti griezīsies AS "BTA" un iesniegs visus pieprasītos dokumentus. Paskaidroja, ka ārstēšanās stacionārā pēc ceļu satiksmes negadījuma cietušajai izmaksājusi 259,61 *euro*, ko apstiprina tiesai iesniegtie rēķini un apmaksu apstiprinošie dokumenti (89.-92.lp.), tomēr no apsūdzētā cietusī līdz piedzīt tikai 250 *euro*. Paskaidroja, ka ģimenes ārsta nozīmējums rehabilitācijas iziešanai šobrīd nav saņemts, tomēr rehabilitācijas izmaksas, veicot cenu izvērtēšanu (80.-85.lp.), varētu sasniegt apmēram 1000 *euro* par vienu ārstniecības kursu.

Pati cietusī /pers. B/ tiesai paskaidroja, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā ar asinīm tika sasmērētas un neatgriezeniski sabojātas gan viņi tobrīd mugurā esošās drēbes, t.i., mētelis, kleita, blūze, gan arī kurpes un somiņa, ko viņa novērtējusi 250 *euro* vērtībā. Norādīja, ka viņas veselības stāvoklis ir ļoti pasliktinājies un nepieciešama ārstēšanas un arī vismaz divi rehabilitācijas kursi, ko valsts neapmaksās, un kas būs jāveic par saviem līdzekļiem.

Lietā ir noskaidrots, ka AS "BTA", kurā ceļu satiksmes negadījuma brīdī bija apdrošināta apsūdzētā /pers. A/ civiltiesiskā atbildība, šobrīd vēl nav aprēķinājusi un izmaksājusi cietušajai /pers. B/ kompensāciju (86.lp.).

Tiesa atzīst, ka konkrētajā krimināllietā neapšaubāmi ir pierādīts, ka ceļu satiksmes negadījums notika aiz neizmanības izdarītas /pers. A/ rīcības rezultātā, un cietušajai /pers. B/ tajā tika nodarīti smagi miesas bojājumi, līdz ar to secināms, ka viņai ir radušies materiālie zaudējumi sakarā ar ārstēšanos un viņas mantai nodarīto zaudējumu, kas saņemami no apdrošinātāja saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma noteikumiem.

Ņemot vērā to, ka tiesas rīcībā nav informācijas no AS "BTA", kurā ceļu satiksmes negadījuma brīdī bija apdrošināta apsūdzētā /pers. A/ civiltiesiskā atbildība, par atteikšanos cietušajai /pers. B/ atlīdzināt zaudējumus, tiesa uzskata, ka cietušajai /pers. B/ materiālā kaitējuma kompensācija šajā lietā nav nosakāma.

Lai pārtrauktu turpmāku neattaisnotu iejaukšanos personas dzīvē, /pers. A/ krimināprocesā piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā, – atceļams pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Sakarā ar /pers. A/ piespriesto nosacīto sodu, sprieduma rezolutīvajā daļā iekļaujama atsauce uz apsūdzētā pienākumu 10 darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās ierasties reģistrācijai Valsts probācijas dienesta Tukuma teritoriālajā struktūrvienībā, kas veic nosacīti notiesāto personu uzvedības uzraudzību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.pantu procesuālie izdevumi pirmās instances tiesā 140 *euro* apmērā, ko veido samaksa par aizstāves I.Sakovičas /pers. A/ sniegto juridisko palīdzību, piedzenami no /pers. A/ valsts labā ar šo spriedumu, ja viņš tos nesamaksās Kriminālprocesa likuma 368.panta 6.[1] daļā noteiktajā labprātīgās izpildes termiņā.

/pers. A/ atbrīvošanai no procesuālo izdevumu samaksas tiesa pamatu nekonstatē, jo tiesai nav iesniegti pierādījumi, t.sk., ziņas par maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusa piešķiršanu vai ziņas par darba nespēju, piešķirtās invaliditātes dēļ, kas ļautu /pers. A/ materiālo stāvokli atzīt par tādu, kas liedz viņam pašam samaksāt procesuālos izdevumus.

Viens CD ar ierakstiem, kas glabājas pie krimināllietas, kā elektronisks dokuments jāturpina uzglabāt pie krimināllietas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 520., 530. pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

Atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 1

(vienu) gadu, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 1 (vienu) gadu, ja /pers. A/ pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs krimināsoda izpildi reglamentējošā likumā noteiktos un Valsts probācijas dienesta piemērotos pienākumus.

/pers. A/ ir pienākums 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža labprātīgi reģistrēties Valsts probācijas dienesta Tukuma teritoriālajā struktūrvienībā Pasta ielā 11, 2.korpusā, Tukumā, un ievērot dienesta darbinieku likumīgās prasības un norādījumus.

Piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – atcelt pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Cietušajai /pers. B/materiālā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Vienu CD disku ar ierakstiem kā elektronisku dokumentu turpināt uzglabāt pie krimināllietas materiāliem.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā procesuālos izdevumus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu pirmās instances tiesā 140 *euro* (simtu četrdesmit) un noteikt trīsdesmit dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas procesuālo izdevumu labprātīgai nomaksai kontā Nr.LV68TREL1060001239300, saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, TRELLV22, iemaksas mērķis: procesuālie izdevumi krimināllietā Nr.11520025618, maksājuma veikšanas faktu apliecinošu dokumentu iesniedzot Rīgas rajona tiesā Jūrmalā.

Pilno spriedumu daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem desmit dienu laikā no pilnā sprieduma pieejamības dienas var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas rajona tiesā Jūrmalā.

Pilns spriedums tiesas kancelejā pieejams no 2019.gada 11.janvāra.

Tiesnese B.Jakobsone